Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Asiantuntijalausunto
Ympäristöministeriö
Ympäristöneuvos
Penina Blankett

4.5.2023

Maa-ja metsätalousvaliokunta (5.5.2023)

Asia: E 184/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Tiedonanto, joka koskee EU:n toimintasuunnitelmaa: meriekosysteemien suojelu ja ennallistaminen kestävän ja sopeutumiskykyisen kalastuksen varmistamiseksi

Komissio antoi 21.2.2023 tiedonannon koskien EU:n toimintasuunnitelmaa: meriekosysteemien suojelu ja ennallistaminen kestävän ja sopeutumiskykyisen kalastuksen varmistamiseksi (eng. EU Action Plan: Protecting and restoring marine ecosystems for sustainable and resilient fisheries) (COM(2023)102 final).

Komission tiedonannossa esitetään toimintasuunnitelma (action plan) meren ekosysteemien suojelemiseksi ja elvyttämiseksi kestävän sekä resilientin kalastuksen edistämiseksi. Toimintasuunnitelma on yhdistelmä kalastus- ja ympäristöpolitiikkaa. Komission tavoitteena on mm. nykyistä johdonmukaisempi kalastus- ja ympäristöpolitiikan toimeenpano sekä kestävyyden kolmen pilarin, ekoloogisuuden, talouden ja sosiaalisen ulottuvuuden tasapainoinen soveltaminen.

Ympäristöministeriö pitää tiedonannon toimintasuunnitelmaa kannatettavana, koska se tukee monia luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyviä toimia ja strategioita (mm. lintu-ja luontodirektiivi, EUn biodiversiteettistrategia, kansallinen merenhoito sekä Helcomin Baltic Sea Action Plan (2021) ja niiden toimeenpanon tehostamista. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että päätöksenteon pohjana on tutkimukseen perustuvaa tietoa ja sitä varten tulee olla myös riittävää tiedonkeruuta. Ympäristöministeriö pitää myös tärkeänä sekä EU-tason että kansallisen yhteistyön tiivistämistä hallinnon ja sidosryhmien välillä mukaan lukien tiekartan laatimisen tiedonannossa esitettyjen toimien toimeenpanemiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tiedonannossa esitetyistä toimista ympäristöministeriö haluaa nostaa erityisesti esille suojelualueiden perustaminen keskeisille kalojen lisääntymisalueille, joka omalta osaltaan tukisi monien huonossa tilassa olevien kalakantojen tilaa. Samoin kynnysarvojen asettaminen kalastuksessa sivusaaliiksi jääville lajeille on erityisen tärkeää, etenkin uhanalaisten lajien osalta.

Komissio on nostanut esille yksittäisiä lajeja tai lajiryhmiä, joiden osalta sivusaaliiksi jäämistä tulee vähentää. Kiireellisten joukossa on Suomenkin osalta tärkeä äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu Itämeren pyöriäinen. Ankeriaan osalta kiireellisiä ovat toimet joiden avulla parannetaan äärimmäisen uhanalaisen ankeriaan suojelua ja niihin liittyviä toimia. Ympäristöministeriö tukee näitä toimia ja niiden kiireellisyyttä.